

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obvineného **M. A.** pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2011 o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 19. apríla 2011, sp. zn. 3 To 34/2011 podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l:

Uznesením Krajského súdu v Trnave z 19. apríla 2011, sp. zn. 3 To 34/2011, bol z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 319 Trestného poriadku, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 101 Trestného poriadku, v neprospech obvineného **M. A.**

Napadnuté uznesenie sa **z r u š u j e.**

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie okresného prokurátora a obžalovaného M. A. proti rozsudku Okresného súdu Trnava (ďalej len okresný súd) z 12. januára 2011, sp. zn. 30 T 68/2009.

Rozsudkom okresného súdu bol M. A. uznaný za vinného, že

v bode 1/

dňa 28.3.2009 v čase o 16:30 hod. v T., na ul. N. pri objekte S. riadil ako vodič vozidlo zn. P., ev. č. T., čiernej farby, pričom pri kontrole tohto vozidla príslušníkmi Krajského riaditeľstva PZ, úradu justičnej a kriminálnej polície Trnava bolo v stredovom paneli tohto vozidla nájdené 1 kus plastové vrečko s tlakovým uzáverom, v ktorom sa nachádzali 3 kusy menších vreciek s obsahom metamfetamínu s prímiesou kofeínu o celkovej hmotnosti 48,064 g, s koncentráciou účinnej látky 50,0 % hmotnostných metamfetamínu (vyjadrené ako voľná báza), ktoré obsahovalo 24,032 g absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá najmenej 601 obvykle jednorazovým dávkam psychotropnej látky, ktorých hodnota na „čiernom trhu“ predstavuje sumu najmenej 3.990,64 Euro (120.222,- Sk) a metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok.

v bode 2/

hoci nebol držiteľom zbrojného preukazu a nebol ani majiteľom legálne držanej zbrane, v bližšie nezistenom čase si nezisteným spôsobom zadovážil krátku palnú zbraň – samonabíjaciu pištoľ, zloženú zo súčiastok pochádzajúcich z českej pištole značky Č. M., kalibru 9 mm L., výrobcu Č. – U. B., označenú na hlavni výrobným číslom S., ktorá zbraň patrí v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 190/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov medzi zbrane kategórie „A“ – teda medzi zbrane zakázané, pričom túto zbraň obžalovaný asi o 16:30 hod.

dňa 28.3.2009 uchovával v lekárničke v batožinovom priestore svojho vozidla zn. P., čiernej farby, ev. č. T., kedy mu v T. na N. ulici pri objekte S. bola zbraň vo vozidle nájdená a zaistená príslušníkmi OKP ÚJKP KR PZ Trnava.

Okresný súd ním vymedzený skutok v bode 1/ kvalifikoval ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. e/ Trestného zákona. Skutok v bode 2/ výroku rozsudku kvalifikoval ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona.

Okresný súd obžalovanému uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím §§ 36 písm. j), 37 písm. h), 38 ods. 2 a 41 ods. 2 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) rokov.

Pre výkon trestu obžalovaného podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil okresný súd obžalovanému aj trest prepadnutia vecí – pištole (bod 2 skutkovej časti výroku rozsudku).

Zároveň okresný súd rozhodol, že podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku sa obžalovaný M. A. spod obžaloby podanej pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 25.8.2008 v čase okolo 20.00 hod. v T., na ul. B., na parkovisku benzínového čerpadla S. predal v osobnom motorovom vozidle zn. P., ev. č. T., čiernej farby, J. F. plastové vrečko s tlakovým uzáverom s obsahom bieleho kryštalického materiálu s hmotnosťou 6.805 mg s priemernou koncentráciou 74,5 % hmotnostných metamfetamínu, obsahujúci 5.070 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá najmenej 127 obvykle jednorazovým dávkam psychotropnej látky, ktorých hodnota na „čiernom trhu“ predstavuje sumu najmenej 1.264,69 Euro (38.100,- Sk) a metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok, oslobodzuje, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený A. prostredníctvom obhajcu, podaním z 29. júna 2011.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por.

Vo vzťahu k druhému z týchto dôvodov spočívajúcemu v so zákonom nesúlادnom vykonávaní dôkazov, na ktorých je založené rozhodnutie súdu dovolateľ uvádza:

„Z výpovedí svedkov M. H. a V. W. na hlavnom pojednávaní dňa 21.1.2010 i svedkov A. K. a J. H. na hlavnom pojednávaní dňa 26.11.2009 vyplýva, že policajné orgány ešte pred zásahom proti dovolateľovi disponovali informáciou o tom, že dovolateľ má v aute drogy.

Napriek takejto informácií policajné orgány obišli zákon, keď pri zásahu proti dovolateľovi postupovali nie podľa príslušných ustanovení Tr. por., ale podľa zák. č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore SR.

Poukazujem na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Toš 7/2008 z 29.6.2009, ktoré som do spisu priložil aj s ďalšími rozhodnutiami praxe už s odvolaním proti prvostupňovému rozsudku.

Policajné orgány vykonali prehliadku vozidla dovolateľa bez splnenia podmienok § 101 Tr. por., čo zastierali označením tohto úkonu ako ohliadka vozidla, pričom ju nevykonávali iba vizuálne, ale vozidlo prehládali (poukazujem na výpoveď J. K. na hlavnom pojednávaní dňa 26.11.2009 a na zápisnicu o ohliadke vozidla zo dňa 28.3.2009 s fotodokumentáciou).

Cieľom policajných orgánov nebolo vykonať služobný zákrok, ale zabezpečiť dôkaz pre účely trestného konania (volali kriminalistického technika a pod.), čím obchádzali ustanovenia Tr. por.

Krajský súd v Trnave dospel k záveru, že dôkaz bol získaný zákonným spôsobom, čo odôvodnil tým, že policajné orgány vykonali služobný zákrok, ktorého cieľom bolo

preverenie informácie, či má dovolateľ pri sebe drogy a zbraň a že k prehliadke vozidla nedošlo, pretože dovolateľ veci vydal dobrovoľne.

Takýto záver súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Policajné orgány nešli preverovať svoju informáciu, ale zabezpečovať dôkaz proti dovolateľovi pre účely trestného konania, čo vyplýva z výpovedí vyššie označených svedkov a zásah proti dovolateľovi mohol prebiehať iba podľa príslušných ustanovení Tr. por.

Pokiaľ platí, že dovolateľ niečo policajným orgánom vydal, na základe akého úkonu sa tak stalo, ako bol dovolateľ poučený pred vykonaním príslušného úkonu?

Podľa § 58 ods. 1 a § 93 ods. 1 Tr. por. musí byť o každom úkone spísaná zápisnica, zo spisu nevyplýva, že by policajné orgány vyzvali dovolateľa na vydanie veci v súlade s Tr. por. a dovolateľ policajným orgánom ani dôkazy nevydal, vzali si ich sami pri prehliadke vozidla spôsobom odporujúcim zákonu.

Podľa § 23 ods. 2 písm. b/ zák. č. 171/1993 Z.z., policajti je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku pri pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušnínach, omamných a psychotropných látkach a jedoch a veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti.

Zasahujúci policajti v danej veci takúto činnosť nevykonávali, zásah bol zameraný cielene proti dovolateľovi v úmysle zabezpečiť dôkaz pre trestné konanie, t.j. policajti mohli zasahovať výlučne podľa ustanovení Tr. por.

V tomto dovolateľ vidí dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.“

Vo vzťahu k prvému z uplatnených dovolacích dôvodov, spočívajúcemu v zásadnom porušení práva na obhajobu, dovolateľ argumentuje:

„Hodnota drogy

V trestnej veci dovolateľa je záver o vine prvostupňového i odvolacieho súdu postavený podľa § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. výlučne na domnienkach súdu, ktoré nie sú podložené procesne vykonaným dokazovaním. Súd teda uplatnil prezumpciu viny, svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom, v podstate ho neodôvodnil vôbec.

Úmysel dovolateľa predávať drogu po dávkach a navyiac zriedenú v pomere, ktorý nemohol dovolateľ ani len poznať, nebol v trestnom konaní žiadnym spôsobom dokázaný.

Súdy vychádzali z domnienky, že by tak dovolateľ mohol urobiť, ktorá nie je podložená žiadnym dôkazom.

Taktiež v trestnom konaní nebol produkovaný ani jeden dôkaz, z ktorého by bolo možné vyvodiť záver súdov, že sa na čiernom trhu predáva ako dávka za sumu najmenej 6,64 Eura práve taká obvykle jednorazová dávka, v množstve a akosti ako ju určil Kriminologický a expertízny ústav PZ.

Naopak výsluchom Mgr. B. B. (riaditeľa Národnej protidrogovej jednotky PZ) zo dňa 5.6.2009 a Ing. M. P. (znalca Kriminologického a expertízneho ústavu PZ), tiež vyjadrením tohto ústavu na čl. spisu 176 je preukázané, že obvykle jednorazovú dávku určenú množstvom a akosťou podľa Kriminologického a expertízneho ústavu PZ nemožno obsahovo stotožňovať s dávkou predávanou na čiernom trhu najmenej za 6,64 Eura.

Napriek tomuto súdy dávky stotožnili a hodnotu drogy určili vynásobením počtu obvykle jednorazových dávok určených Kriminologickým a expertíznym ústavom PZ s cenou za dávku určenú Národnou protidrogovou jednotkou PZ, hoci množstevná a obsahová totožnosť dávok nebola preukázaná žiadnym dôkazom.

Záver je teda ten, že prvostupňový a odvolací súd:

1. Predpokladajú bez opory v dokazovaní, že dovolateľ chcel drogu predávať, najmä, že ju chcel predávať po dávkach v rozsahu stanovenom súdmi, t.j. riediť drogu práve v pomere určenom súdmi a potom jednu dávku z takto zriedenej drogy predávať minimálne za 6,64 Eura. Takýto záver nie je v príčinnej súvislosti

s konaním dovolateľa zahrnutého jeho zavinením, ide o len o čisto teoretický záver, čo by mohol sťažovateľ urobiť, čím sa hodnota drogy umelo navýšila (nebola vzatá do úvahy najpriaznivejšia alternatíva ocenenia drogy in dubio pro reo sa neaplikovalo).

2. Predpokladajú bez akéhokoľvek dôkazu, že dávka v rozsahu určenom Kriminelistickým a expertíznym ústavom PZ sa skutočne predáva na čiernom trhu za sumu najmenej 6,64 Eura.

Nedovolené ozbrojovanie

V súvislosti s týmto trestným činom oba sudy nepostupovali podľa záverov dokazovania vykonaného určeným postupom podľa Tr. por., ale opäť zavinenie dovolateľa postavili na svojich nepreskúmateľných domnienkach, ktoré nemožno overiť.

Zavinenie nebolo dovolateľovi preukázané, poukazujem na rozsudok NS SR zo dňa 7.9.2009, sp. zn. 6 To 59/99, zverejneného v Zbierke rozhodnutí súdov SR pod R 231/2000.

Odôvodnenie rozhodnutí súdov je postavené na svojvoľnom hodnotení dôkazov bez opory v procesne vykonanom dokazovaní (záver sudy urobili z toho, čo si myslia a nie z toho, čo vyplynulo z vykonaných dôkazov).

S týmito skutočnosťami, pretože nie sú právne bezvýznamné, bolo povinnosťou oboch súdov sa vysporiadať, čo neurobili.

V tomto dovolateľ vidí porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom a z toho vyvodzuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.“

Záverom dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/34/2011 – 614 zo dňa 19.4.2011.

Tiež navrhuje, aby dovolací súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Krajský prokurátor v Trnave sa k dovolaniu vyjadril nasledovne:

„S dovolaním dovolateľa ods. M.. A., ktoré bolo podané prostredníctvom právneho zástupcu JUDr. J. G. sa nestotožňujem, pretože dovolacie dôvody nimi uvádzané podľa § 371 odsek 1 písmeno c/, písmeno g/ Trestného poriadku v tomto prípade neexistujú a Krajský súd v Trnave rozhodol správne o odvolaní obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku, pričom sa plne stotožňujem s argumentáciou v odôvodnení uznesenia Krajského súdu, že podľa § 23 ods.2 písm. b/ zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore, policajt je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku pri pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušnínach, omamných a psychotropných látkach a jedoch a veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou.

S poukazom na to, že polícia v kritickom čase disponovala informáciou, že obžalovaný má mať v aute psychotropné látky, možno jej zásah považovať za zákonný v zmysle citovaného ustanovenia, a to aj vzhľadom na spôsob, akým bol tento zásah vykonaný. Je zrejmé, že sa jednalo o služobný zákrok, cieľom ktorého bolo preverenie informácie, či má obžalovaný u seba drogy a zbraň. Pri tomto zákroku nedošlo k prehliadke vozidla z dôvodu, že tieto veci obžalovaný dobrovoľne vydal, resp. označil miesta, kde sa nachádzajú, čo následne fotograficky zdokumentoval privolaný technik. Tento postup nemožno teda považovať za nezákonný. Vyžiadanie súhlasu na uskutočnenie prehliadky vozidla v zmysle § 101 Trestného poriadku, prípadne ďalší postup v zmysle Trestného poriadku, by bol, za danej situácie, nadbytočný. Iná situácia by nastala, pokiaľ by, pri bežnej kontrole, obžalovaný neoznačil a nevydal veci a za účelom ich nájdenia, by bolo potrebné vykonať prehliadku vozidla. Vtedy by bol nutný postup podľa § 101 Trestného poriadku. V danej veci možno jednoznačne ustáliť, že prehliadka motorového vozidla obžalovaného v kritickom čase vykonaná nebola, tento dobrovoľne a bez nátlaku označil miesto, kde má drogy a zbraň a toto bolo len fotograficky zdokumentované. Takto získané dôkazy nemožno považovať za nezákonné.

Za neopodstatnenú považoval odvolací súd aj odvolaciu námietku obžalovaného ohľadom zistenia hodnoty drogy. Z obsahu spisu je zrejmé, že hodnota zaistenej drogy bola

vyčíslená obvyklým spôsobom tak, že znaleckým dokazovaním bolo určené nielen jej množstvo, ale aj koncentrácia účinnej látky a následne bolo určené tomu zodpovedajúce množstvo obvykle jednorazových dávok. Podľa ceny obvykle jednorazovej dávky, ktorú oznamuje Národná protidrogová jednotka (podľa poznatkov získaných o cene za akú sa droga predáva v určitom čase a určitom regióne), bolo ustálené, aj vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, že množstvo zaistenej drogy, zodpovedá najmenej 601 obvykle jednorazovým dávkam a podľa toho bola zistená aj suma, ktorá by sa získala predajom týchto dávok na čiernom trhu.

Vzhľadom na uvedené navrhujem, aby dovolací súd podľa § 392 odsek 1 Trestného poriadku dovolanie odsúdeného M. A. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/34/2011 zo dňa 19.04.2011 zamietol.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume, vykonanom podľa § 378 Tr. por., nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 382 písm. a), b), d), e) a f) Tr. por. Tr. por. Ďalej zistil, že z hľadiska podmienky uvedenej v § 371 ods. 4 Tr. por. (v znení účinnom od 1. septembra 2011), uplatnené okolnosti (§ 374 ods. 1 Tr. por.), boli namietané už v predchádzajúcom konaní, vrátane odvolacieho.

Zároveň najvyšší súd konštatoval, že dovolanie je sčasti dôvodné, vo vzťahu k nezákonnému vykonaniu pre rozhodnutie súdu podstatných dôkazov (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.), a to v súvislosti s vykonaním ohliadky, resp. prehliadky motorového vozidla obvineného 28. marca 2009. Preto na neverejnom zasadnutí, vykonanom v zmysle § 382a Tr. por., preskúmal dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu, súc viazaný dôvodmi dovolania v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. Pri rozhodnutí výrokom tohto rozsudku, verejne vyhlásenom po skončení neverejného zasadnutia, potom vychádzal z nasledujúcich okolností:

Uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Predovšetkým je potrebné vyriešiť otázku právneho režimu dovolaním predpokladanej prehliadky (motorového vozidla z hľadiska zákona o Policajnom zbore a „iných priestorov“ z hľadiska Trestného poriadku).

Zodpovedá správne mu výkladu dotknutých zákonov (okrem iného aj v súlade s rozhodnutím najvyššieho súdu, na ktoré poukazuje dovolateľ), nasledovné:

Postup podľa § 23 ods. 2 písm. b) zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov sa použije, ak ide pátranie po omamných a psychotropných látkach (alebo iných v tomto ustanovení uvedených veciach alebo osobách), ktoré nie je spojené s konkrétnou predbežnou informáciou polície o ich výskyte, individualizovanou v miere, zodpovedajúcej identifikácii osoby alebo vozidla už vopred. Ak dôjde pri prehliadke motorového vozidla k pozitívnemu nález, postupuje sa podľa § 21 ods. 2 naposledy označeného zákona a podľa § 92 a následne podľa § 199, § 206 a na tieto ustanovenia obsahovo nadväzujúcich ustanovení Trestného poriadku.

O takýto prípad v preskúmvanej veci nejde.

Ak však ide o postup spojený s informáciou vyššie uvedeného charakteru, je potrebné v jeho rámci už vykonávať úkony podľa ustanovení Trestného poriadku, teda aj podľa § 101 tohto zákona.

O takýto prípad, naopak, v preskúmvanej veci ide, čo nie je nijako dôkazne rozporné.

Bolo teda namieste postupovať podľa Trestného poriadku, čo si vyžadovalo z hľadiska výkonu prehliadky vozidla minimálne súhlas prokurátora podľa § 101 ods. 1 Tr. por. Uvedený súhlas bolo nepochybne možné dosiahnuť vopred, nešlo teda o takto podmienenú neodkladnosť, a to vzhľadom na už predbežnú dispozíciu polície informáciou o prevoze omamnej látky M. A. (nešlo ani o pristihnutú, obvinenú alebo prenasledovanú osobu, ukrývajúcu sa vo vozidle). To vylučuje vykonanie prehliadky bez príkazu alebo súhlasu prokurátora, teda za podmienok, ustanovených v § 101 ods. 3 Tr. por.

S týmto záverom sa stotožňuje aj napadnuté rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie. Argumentuje však tým, že prehliadka vozidla vykonaná nebola, nakoľko podozrivý A. (neskôr obvinený) balenie s obsahom omamnej látky a predmetnú pištoľ vydal zasahujúcim policajtom sám a dobrovoľne, a to tým, že ukázal, kde sa tieto veci vo vozidle nachádzajú.

Tento úkon by bolo možné za iných podmienok procesne kvalifikovať ako vydanie veci v zmysle § 89 ods. 1 Tr. por. Pre súlad so zákonom sa však vyžaduje jeho vykonanie v rámci trestného stíhania. Trestné stíhanie môže byť na základe výzvy podľa § 89 ods. 3 Tr. por. uvedeným úkonom (ako úkonom neopakovateľným, neodkladným alebo zaisťovacím) aj začaté podľa § 199 ods. 1 veta tretia Tr. por. Zákon ale v tomto ustanovení súčasne predpokladá nebezpečenstvo z omeškania (ktoré je v tejto situácii pojmovým ekvivalentom „neodkladnosti“ úkonu, ako ju definuje § 10 ods. 17 Tr. por.).

Keďže účelom realizovanej policajnej akcie bolo zadržanie obvineného s konkrétno predpokladaným kontrabandom, a takto boli zasahujúci policajti už pri rozdelení do výkonu služby inštruovaní (ako sami vypovedajú), neprichádza nebezpečenstvo z omeškania do úvahy, teda ani neodkladnosť úkonu do začatia trestného stíhania uznesením v zmysle § 199 ods. 1 veta tretia Tr. por. Preto nemôže byť úkon, obsahovo zodpovedajúci vydaniu veci obvineným, vykonaný pred začatím trestného stíhania uznesením (§ 199 ods. 1 veta druhá Tr. por.), hodnotený ako procesne komforný. Uvedené uznesenie bolo vydané vyšetrovateľom ešte 28. marca 2009, avšak retrospektívne. Na druhý deň, teda 29. marca 2009, bolo potom M. A. pre dotknutý skutok vznesené obvinenie (vo vzťahu ku vo vozidle sa nachádzajúcej pištoli potom 30. júna 2009).

Vyššie uvedené platí v popísanej situácii aj o začatí trestného stíhania zadržaním podozrivej osoby (§ 85 Tr. por.), alebo obhliadkou (§ 154 Tr. por.).

Navyše, označené procesné úkony musia byť podľa znenia jednotlivých dotknutých ustanovení vykonané v trestnom konaní činným policajtom (§ 10 ods. 8 písm. a/ Tr. por.), teda (vzhlľadom k aktuálnej trestnej sadzbe), vyšetrovateľom. Zabezpečenie úkonu policajtom v tejto funkcii nezaradeným je prípustné (§ 7 ods. 2 zákona o Policajnom zbore), avšak zásadne musí ísť o úkon vyšetrovateľa.

Podľa zápisníc o výsluchoch svedkov však žiaden z na úkone zúčastnených policajtov vyšetrovateľom nebol – to sa týka aj príslušníkov služby kriminálnej polície z ÚJKP Nitra.

Aj tento kompetenčný nedostatok vyvoláva nezákonnosť použitého postupu.

K tomu pristupuje v konečnom dôsledku okolnosť, že tvrdeniam policajtov, vypočutých ako svedkov, odporuje zápisnica o úkone, nazvanom v nej „ohliadka motorového vozidla“ (č.l. 181). V jej texte je priamo popisované, ako po „prehliadke“ interiéru vozidla nasledovala „prehliadka“ kufra, čo bolo takto nájdené, a čo si obvinený mohol ponechať a ponechal (príručná taška). Vyhotovená fotodokumentácia takto popísaný priebeh úkonu nijako nespochybňuje (č.l. 184-191).

Aj aspekt potreby adekvátnej informačnej výťažnosti úkonu napovedá postupu komplexnej prehliadky vozidla, v ktorom mohli byť nájdené aj ďalšie balenia omamnej látky, eventuálne aj ďalšia zbraň (čo by mohlo tiež vyvolať trestnoprávne-kvalifikačný posun).

Je teda potrebné uzavrieť, že išlo o prehliadku „iného priestoru“, ktorá mala byť, avšak nebola, vykonaná v súlade s § 101 Tr. por.

Z uvedené rezultuje záver, že postup polície bol nezákonný. Reakcia na kritickú informáciu o prevoze kriminálne závadných predmetov mala byť nielen fakticky účinná, ale aj v súlade s Trestným poriadkom. Inak dochádza (a došlo) k zmareniu použiteľnosti príslušného úkonu a ním získaného dôkazu v trestnom konaní. Od tohto úkonu a jeho výsledku (skutkovo zakladajúceho podstatu vzneseného obvinenia, resp. obvinení) sa potom odvíja celé ďalej vykonávané dokazovanie v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní, ktoré je takto (sekundárne) trestnoprocesne znehodnotené a nepoužiteľné ako podklad pre rozhodnutie súdu.

Napriek tomu, na porušenie zákona nereagoval ani odvolací súd v rozsahu revízie, vymedzenom v ustanovení § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. (pričom chyba konania bola v odvolaní aj výslovne vytýkaná), resp. reagoval nesprávne, a to zamietnutím odvolania podľa § 319 Tr. por.

Uvedenej situácii zodpovedá splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda založenie rozhodnutia na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Nezákonnosť vykonania dotknutého úkonu v predsúdnom konaní (pred začatím trestného stíhania) sa tu prenáša i do nezákonnosti dokazovania na hlavnom pojednávaní, a to bez možnosti nastalé účinky porušenia zákona právne konvalidovať.

To bolo dôvodom vyslovenia porušenia zákona v ustanoveniach § 319 a § 101 Tr. por. v neprospech obvineného A. a zrušenia napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom pri využití aj ďalších ustanovení, uvedených vo výroku tohto rozsudku, vrátane zrušenia rozhodnutí na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúcich.

Bude úlohou krajského súdu, ktorému bola vec vrátená na opätovné prerokovanie, aby pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu o založení napadnutého rozhodnutia na dôkazoch, ktoré neboli vykonané v súlade so zákonom (§ 391 ods. 1 Tr. por.), opätovne rozhodol o odvolaní obvineného A.. Ustanovenie § 322 ods. 4 Tr. por. nebráni ani meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu rozsudkom.

Uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Pokiaľ ide o okolnosti, ktorými má byť splnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (zásadné porušenie práva na obhajobu), dovolateľ obsahovo namieta, že vo vzťahu k oboch napadnutým rozhodnutím dotknutým trestným činom súdy oboch stupňov predpokladajú určité kvalifikačne relevantné okolnosti bez opory vo vykonanom dokazovaní, bez akéhokoľvek dôkazu, resp. svoje skutkové závery postavili na nepreskúmateľných domnienkach.

Takto vecne vymedzené dôvody dovolania (§ 374 ods. 1 Tr. por.), ktorými je dovolací súd viazaný (§ 385 ods. 1 Tr. por.), nie sú splnené ani vo vzťahu k dôvodu dovolania, právne vymedzenému v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ani k dôvodu podľa iného písmena naposledy označeného ustanovenia.

V konaní o dovolaní, podanom podľa § 371 ods. 1 Tr. por., dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ako je to výslovne ustanovené v odseku 1 písm. i/ tohto ustanovenia. Skutkové zistenia napadnutého rozhodnutia (resp. rozhodnutia súdu prvého stupňa) a úvahy k nim súd prvého stupňa aj odvolací súd vedúce nemôže teda dovolací súd preskúmať. Týmito úvahami (v nadväznosti na vyššie uvedené), nemôže byť porušené právo na obhajobu, ako ho má na mysli § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (pozri uznesenie najvyššieho súdu 2Tdo 45/2009, publikované v zbierke stanovísk

Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.7/2011). Ku zmene právneho stavu z hľadiska možnosti revízie skutkových zistení došlo až novelizáciou Trestného poriadku zákonom č. 262/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 2011, to sa však týka len dovolania podávaného ministrom spravodlivosti a rozhodnutí, ktoré nadobudli právoplatnosť po 31. auguste 2011 (§ 371 ods. 3 a § 567j ods.7 Tr. por. v znení účinnom od 1. septembra 2011).

Z hľadiska správnosti právneho posúdenia zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. na základe vecne vyjadrenej dovolacej námietky, spočívajúcej v tvrdenom predpoklade súdu, že obvinený chcel omamnú látku predávať, potom platí:

Rozsudok okresného súdu o predaji drogy vo svojom výroku nehovorí. Právne posúdenie rozsahu činu, zohľadnené v kvalifikácii podľa § 172 ods. 2 písm. e/ Tr. zák., sa v jeho obsahu odvíja od hodnoty dotknutej látky na „čiernom trhu“, zodpovedajúcej najmenej jej 601 obvykle jednorazovým látkam.

Takéto posúdenie je správne.

Aj pri kvalifikácii skutku ako „zadováženia“ alebo „prechovávanía“ omamných látok, psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov (ďalej len drogy) podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. je potrebné rozsah činu posúdiť vo vzťahu k predaju koncovému užívateľovi v príslušnom cenovom vyjadrení, rovnako ako pri „predaji“ drogy (písm. c/ naposledy označeného ustanovenia). Uvedené teda na účel kvalifikácie rozsahu činu podľa § 172 ods. 2 písm. e/, ods. 3 písm. c/ a ods. 4 písm. c/ Tr. zák. platí pre každú formu manipulácie s drogou, uvedenú v § 172 ods. 1 Tr. zák. Právna úprava v tomto smere zohľadňuje hlavný účel celého reťazca navzájom nadväzujúcich činností, vymenovaných v dotknutom ustanovení, ktorým je majetkový prospech (zisk), nedosiahnuteľný bez predaja drogy jej finálnym konzumentom (inak je väčší rozsah vymedzený pri neoprávnenom prechovávaní drogy pre vlastnú potrebu v zmysle §171 ods. 2, § 135 ods. 2 Tr. zák.).

Okolnosť, či suma 3990,64 eur zodpovedá hodnote najmenej 601 obvykle jednorazových dávok dovolací súd nie je oprávnený skúmať. Vo vzťahu ku kvantifikácii počtu dávok znaleckým posudkom a určení hodnoty obvykle jednorazovej dávky Národnou protidrogovou jednotkou, keď dovolateľ spochybňuje zhodu vymedzenia dávky v oboch

týchto dôkazných zdrojoch, totiž tiež platí, že ide o skúmanie správnosti zisteného skutku. Príslušné skutkové zistenie je dostatočne určité, a teda na podklade obvineným podaného dovolania neskúmateľné.

Rovnako, skutkové zistenia v bode 2. odsudzujúcej časti výroku rozsudku nie sú dovolacím súdom skúmateľné. Im zodpovedajúce právne posúdenie skutku nebolo dovolaním namietané (rovnako ako posúdenie otázky charakteru súbehu dotknutých trestných činov), pričom k porušeniu práva na obhajobu, tvrdeného dovolaním, nedošlo.

Nesplnenie uplatnených dovolacích dôvodov ale v tomto prípade nenašlo odraz vo výroku tohto rozsudku, a to vzhľadom k okolnostiam, uvedeným v predchádzajúcej časti jeho odôvodnenia, ktoré boli určujúce pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolaniu teda bolo vyhovené, avšak len sčasti (vo vzťahu k jeho prevyšujúcej obsahovej časti sa v takomto prípade rozhodnutím dovolacieho súdu nezamieta).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková